

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Tarnów, Małopolska

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Seminaryjne Sztuki Kościelnej w Tarnowie / Muzeum Diecezjalne w Tarnowie

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum religijne - diecezjalne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum Sztuki Kościelnej Diecezji Tarnowskiej zostało utworzone z inicjatywy ks. Józefa Bąby w 1888 r. W zbiorach muzealnych znajdowały się abytki związane ze sztuka kościelną o wartości ahotorycznej, archeologicznej lub artystycznej, dokumentujące kulturę materialną diecezji tarnowskiej. W trakcie I wojny światowej część kolekcji muzealnej uległa zniszczeniu.

Daty działalności / zakres czasowy:

1861 - i

1888, 25 października - powstanie Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, z inicjatywy rektora Seminarium Duchownego księdza Józefa Bąbę;

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

religijna (katolicka), narodowościowa (polska)

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

historyczny, kultury, artystyczny

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Diecezjalne w Tarnowie Pl. Katedralny 6 33-100 Tarnów	1888: budynek Seminarium Duchownego, I piętro (ul. Piłsudskiego) 1931: Ratusz miejski Muzeum Diecezjalne w Tarnowie ul. Piłsudskiego 6 33-100 Tarnów
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	(14) 621-99-93; 626-45-54 e-mail: muzeum@diecezja.tarnow.pl	
GODZINY OTWARCIA	wtorek-sobota:.. 10:00 - 15:00 niedziela i święta 9:00 - 14:00 Przerwa obiadowa: 12:00 - 13:00	1930: za zezwoleniem dyrektora 1931: codziennie w godz. 10-13, 15-18
DYREKTORZY	ks. Tadeusz Bukowski	x
ZARZĄDCA	x	x
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowan y)	Zaadoptowano przestrzeń w kamieniczkach z XVI wieku, w sąsiedztwie Katedry.	Przestrzeń wydzielona w Seminarium Duchownym w Tarnowie.

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Muzeum Seminarialne Sztuki Kościelnej w Tarnowie

1891: Muzeum diecezjalne

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Celem muzeum było udokumentowanie historii sztuki kościelnej, pokazanie jej bogactwa i przemian, ocalenie od zapomnienia oraz zniszczenia zabytków z diecezji tarnowskiej, konserwacja zniszczonych obiektów, uwrażliwienie alumnów Seminarium Duchownego na walory estetyczno-religijne zabytków sztuki sakralnej oraz ugruntowanie postaw patriotycznych.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Diecezja Tarnowska

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

ks. Józef Bąba (29.09.1849 Płaza - 1936) - rektor Seminarium Duchownego w Tarnowie, historyk Kościoła i prawa kanonicznego, inicjator powstania Muzeum Diecezjalnego. w 1870 roku zgłosił się do odbycia służby wojskowej do węgierskiego pułku w Wiedniu. Równocześnie podjął studia teologiczne na wiedeńskim uniwersytecie. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1874 roku. Rok później skierowano go na studia specjalistyczne do Instytutu Św. Augustyna we Wiedniu, które zakończył po czterech latach tytułem doktora teologii. Pierwszą rzeczą, której dokonał po objęciu stanowiska rektora Seminarium Duchownego, było powołanie do życia Muzeum Diecezjalnego.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Franciszek Leśniak 1904-1915 dyrekto muzeum

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Seminarium Duchowne w Tarnowie - utworzone w 1821 r. W 1835 r. biskup Franciszek Pistchek wbił kamień węgielny pod budowę osobnego gmachu dla Seminarium. Od początku istnienia studiowali tu alumni z Galicji, Czech, Morach, Węgier. W 1838 r. biblioteka seminaryjna liczyła 2516 pozycji.

Kalendarium (historia instytucji)

1887 ks. Józef Bąba rektorem Seminarium duchownego w Tarnowie
1888-10-25 oficjalne otwarcie Muzeum Sztuki Kościelnej Diecezji Tarnowskiej
1914 zajęcie muzeum na potrzeby austriackiego szpitala polowego; znaczne uszkodzenia i zniszczenia zbiorów
1931 przeniesienie muzeum do nowej siedziby w Ratuszu

W 1887 r. ks. Józef Bąba został mianowany rektorem Seminarium duchownego w Tarnowie. Z jego inicjatywy i przy wsparciu bpa Ignacego Łobosa, rozpoczęto gromadzenie zbiorów do przyszłego muzeum, które zostało oficjalnie otwarte 25 października 1888 r., w ramach obchodów 50-lecia istnienia gmachu Seminadium Duchownego w tarnowie. Początkowo w muzeum gromadzono nieużytkowane i narażone na zniszczenie obiekty o wartości, historycznej, artystycznej, archeologicznej z terenu diecezji. Fundusze na orgagnizacjęmuzeum Bąba uzyskał dzięki wsparciu finansowemu swoich byłych uczniów-księży, do których wysłał listy (120) z prośbą o pomoc pieniężną na ten cel. Pierwsze wpłaty wpłynęły w czerwcu 1888 r. (odnotowane w księdze rachunkowej dochodów i wydatków na założenie i utrzymanie Muzeum sztuki kościelnej Dyecezyi Tarnowskiej istniejącego w Seminarium Duchownem w Tarnowie od r. 1888). Przy aranżacji sali muzealnej uczestniczyli ks. Franciszek Leśniak oraz ks. Bernard Preibisz. Zbiory zajmowały 2 sale w budynku seminaryjnym, i podzielone były na kilka działów: sztukę cechową, paramenty i tkaniny kościelne oraz twórczość artystyczną (malarstwo, rzeźba, zegary, porcelana), od 1899 r. służyły jako pomoce w nauce historii sztuki wykładanej w seminarium przez ks. Franciszka Leśniaka. Muzeum cieszyło się wysokim uznaniem i

zainteresowaniem współczesnych, o czym świadczyły m.in. liczne artykuły prasowe. Dodatkowym wsparciem był list bpa Łobosa skierowany do duchownych, informujący o celach muzeum i zachęcający do wsparcia jego działalności, a także fundusze na konserwację obrazów gotyckich pozyskiwane od Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej. W czasie I wojny światowej, w związku z zajęciem budynku seminarium na potrzeby austriackiego szpitala wojskowego zbiory muzealne zostały usunięte z pomieszczenia na dziedziniec bez zabezpieczenia, wskutek czego uległy poważnemu zniszczeniu. W dwudziestoleciu międzywojennym zbiory muzealne systematycznie powiększano. Od 1931 r. muzeum korzystało nieodpłatnie z sal w Ratuszu Miejskim, magazyny znajdowały się w budynku Seminarium, przy muzeum działała pracownia konserwatorska oraz biblioteka. W tym czasie zbiory muzeum podzielono kilka działów: malarstwa, rzeźby, tkanin, numizmatyki, pamiątek historycznych, rycin, prehistorii, przemysłu artystycznego. Ekspozycja zaopatrzona została w tablice objaśniające, oprowadzaniem zajmował się kustosz, a w przypadku wycieczek szkolnych odpowiednio przeszkolony woźny. W muzeum istniał inwentarz, do lat trzydziestych opracowano katalog działowy tkanin.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

ok. 1888: zabytki sztuki kościelnej, numizmaty i pamiątki historyczne
do 1901: dział bibliograficzny (książki polsko - i obcojęzyczne, kartonowe albumy z reprodukcjami sztuki, brewiarze z XVII w., bulle papieskie, biblie rękopisy i drukowane, dawne wydawnictwa starego i nowego testamentu, roczniki archeologiczne); dział obrazów (kopie Rafaela, Durerera, Murilla, Holbeina; św. Kunegunda Jana matejki (szkic), dzieła sztuki dawnej szkoły florenckiej, dzieła w stylu bizantyjskim, kopia obrazu Vivariniego z galerii Burg w Wiedniu; malowidła cechowe); nastawy ołtarzowe i ich fragmenty; rzeźby świętych, Matki Bożej; dział numizmatyki (monety dawne i współczesne); dział paramentów kościelnych (kapy, ornaty,, stuły, komże, historyczne, polskie i zagraniczne, związane z postaciami historycznymi; opona namiotu zdobytego pod Wiedniem); pamiątki historyczne i zabytki archeologiczne (woda z Jordanu, monstrancje drewniane, pacyfikał srebrny, kula szwedzka z klasztoru w Częstochowie, skroplona miedź z dachu wieży częstochowskiej z pożaru z 1900 r., relikwie, krucyfiksy, kielichy, naczynia liturgiczne, medaliony, kłódki i zamki kościelne, młotek kamienny, antependia, pamiątki po biskupach, klejnoty i przedmioty drogocenne); meble; tkaniny; ceramika;

1937: 1200 szt., na ekspozycji zaprezentowano ok. 200 obiektów; (426 szt. zabytkowych tkanin, ok. 200 szt. obrazów, ok. 120 szt. rzeźby, ok. 20 szt. okazów archeologicznych); obrazy, rysunki i rzeźby, tkaniny i hafty, sprzęty kościelne nie będące już w użyciu, książki, numizmaty, medale, a także szafy gdańskie, kłódki, zegary i porcelana (chińska, japońska, francuska, wiedeńska, wenecka, saska, galicyjska).

Do najważniejszych obiektów zaliczyć można **zabytki gotyckie**: rzeźbę „Głowa św. Jana Chrzyciela na misie” z Łącka, tryptyk ze Szczawnicy oraz tryptyk Ptaszkowej, „Opłakiwanie Chrystusa” z Chomranic, piety z Wojnicza, Woli Mędrzechowskiej i Tymbarku, grupa dwudziestu gotyckich rzeźb przedstawiających Matkę Boską z Dzieciątkiem, **dzieła z epoki renesansu i późniejsze**: epitafium „Doktora Adama” z **Kasiny Wielkiej**, ornat ze Straszęcina ze sceną Bożego Narodzenia, ornat ze Szczepanowa z

Chrystusem Ukrzyżowanym, grupa polskich ornatów konopnych przetykanych złotem czy jedwabna powłoka siatkowa z namiotu tureckiego spod Wiednia; kamienne tablice z herbami, zabytki sztuki ludowej (figurki świętych, obrazy z XIX wieku, drzeworyty); ekspozycję ponad 60 ornatów z tkanin greckich, perskich, jedwabiów francuskich z XVII/XVIII wieku, zdobionych złotymi nićmi, pasy kontuszowe z kilku polskich manufaktur.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

“Opłakiwanie Chrystusa” z Chomranic - obiekt słynny na skalę europejską
tablica kamienna z herbem Leliwa - dzieło Franciszka Florentczyka
tkaniny kościelne - słynny zbiór tkanin od Średniowiecza do XIX wieku
obrazy tablicowe
polichromowana rzeźba Średniowieczna z terenów Diecezji Tarnowskiej
rzeźba głowy Jana Chrzciciela na misie z Łącka - najstarszy eksponat muzealny, pochodzący z 2 połowy XIII wieku
skrzydła Tryptyku z Ptaszkowej - najstarszy w polskim malarstwie tablicowym cykl scen pasyjnych
Tryptyk ze Szczawnicy, 1475 rok
Obraz przedstawiający Madonnę Apokaliptyczną z Cerekwii, ok. 1460 rok
Madonna z Rejbrotu, 1440

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Autorce karty udało się jedynie ustalić imiona i nazwiska darczyńców po II wojnie światowej.

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Od początku istnienia Muzeum Diecezjalnego organizowano skrupulatnie zaplanowane wyprawy po kościołach Diecezji Tarnowskiej, w celu znalezienia odpowiednich dla muzeum obiektów.

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

Od 1888 roku zbiory muzealne mieściły się w Seminarium Duchownym, w 20-lecie międzywojennym w ratuszu, a współcześnie mieści się w kamienicach nieopodal Katedry.

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1888: Wystawa stała podzielona była ekspozycją tkanin oraz sztuki cechowej
1901: “Środek sali i cześć prawej strony od wejścia zajmuje dział bibliograficzny, [...]”.
Niemniej pokaźny jest dział obrazów [...]. Pomieszczono tu również stary ołtarz drewniany,

który dziwnym zbiegiem okoliczności wobec obrazu nieledwie bohomazem będącego, posiada tło niebieskie o tak wspaniałym blasku i niezwykłym odcieniu, że żaden nawet z nowoczesnych malarzy dokładnie odwzorować go nie potrafi” (Piszowa, 1901, nr 21: 1) W niszach okien zawieszono pojedyncze skrzydła starych tryptyków, na ścianach 4 kobierce, przy ścianach rozstawiono szafy z numizmatami i pamiątkami historycznymi (4 półki); naprzeciw wejścia ustawiono 2 biurka oraz szafę intarsjowaną: “jedno starożytnej roboty z czerwonego mahoni o rozlicznych szufladach i skrytkach, drugie nowsze z fladrem orzechowym, bardzo oryginalnego kroju”, w których prezentowano droższe okazy, szafa szklona z okazami ceramiki. “Najogólniejszą, może nawet podstawową część muzeum dyecezyjnego stanowi obfity i bogaty zbiór paramentów kościelnych, którymi zapełniono szczerze 4 ogromne szafy, nie licząc szuflad, kryjących szczątki przeróżnych materyj, koronek itp a zachowanych jako wzory i próbki” (Piszowa, 1901, nr 22: 2); na osobnym stole zdjęcie kaplicy Sykstyńskiej.

Wystawy czasowe

x

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

x

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

x

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Współpracowano jedynie z Seminarium Duchownym w Tarnowie.

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

1891: Władysław Łuszczkiewicz

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1936: 3400 osób

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

W. Chrobak ks., Z historii Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, „Currenda”, R. 111, 1961, s. 347-349.

Władysław Szczebak ks., Jak powstawały zbiory sztuki Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie, „Currenda”, R. 138, 1988, nr 7 – 9, s. 304-316

Władysław Szczebak, Muzeum Diecezjalne w Tarnowie wobec celów i zadań muzealnictwa kościelnego, “Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne : organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim”, T. 67 (1997), s. 99-140

Władysław Szczebak, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce*, Tarnów: Biblos, 2003

Władysław Szczebak, Muzea parafialne i klasztorne na przykładzie diecezji tarnowskiej, “Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne : organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim”, T. 85 (2006), s. 77-88

ks. Wielgosz Stanisław, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie obchodzi 125. rocznicę powstania "Gość tarnowski"*, październik 2013

ks. Tadeusz Bukowski, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie. Dzieje - ludzie - dzieła*, "Muzealnictwo", 2008, nr 49, s. 102-113

Bohdan Janusz, *Muzea lokalne w Galicyi*, „Ziemia. Tygodnik Krajoznawczy Ilustrowany”, 1912, nr 4, s. 54-55

Franciszek Leśniak, *Artystyczne i historyczne zabytki miasta Tarnowa*, [w:] *Dzieje Miasta Tarnowa*, red. Jan Leniek, Franciszek Herzig, Franciszek Leśniak, Tarnów: Kasa Oszczędności Miasta Tarnowa, 1911, s. 298-302.

Władysław Szczerbak, *Początki Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie*, "Rocznik Tarnowski", 1995/1996, s. 19-37

Aniela Piszowa, *Muzeum diecezjalne w Tarnowie*, "Pogoń" 1901, nr 21, s. 1; nr 22, s. 1-2; nr 23 s. 1;

portal:

www.muzeum.diecezja.tarnow.pl

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Archiwum Diecezjalne w Tarnowie

Akta ks. Józefa Bąby

Archiwum Kapituły Katedralnej w Tarnowie

Pamiętnik ks. J. Bąby, rkps

Archiwum Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie

Ks. Józef Bąba

Archiwum IS PAN

praca doktorska ks. Władysława Szczerbaka pt. *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie na tle dziejów muzealnictwa kościelnego w Polsce*, 1994

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

x

Ciekawe cytaty

"Za bardzo ważne uważałem zaznajomić kleryków w Seminarium Duchownym z zabytkami sztuki kościelnej, które są w kościołach naszych nieraz zaniedbane i niszczone. Ileż to cennych tkanin, obrazów, rzeźb większych i mniejszych służba kościelna zaprzepaściła wyrzucając z kościoła jako stare graty, albo sprzedając za bezcen przygodnym handlarzom. A przecież to są cenne zabytki, świadczące o naszej kulturze. W tym czasie po r. 1899 rozpoczął w Seminarium wykłady o sztuce kościelnej ks. Franciszek Leśniak, za wiedzą i pozwoleniem ks. Bpa Ignacego Łobosa. Rzecz to była nowa, nie-praktykowana dotąd. Jego praca i moja uzupełniały się. Gromadziłem dzieła traktujące o sztuce, ilustrowane sztychy i fotografie, stare obrazy wyszukiwane po strychach, przedsionkach, na wieżach kościelnych, stare zniszczone ornaty i inne tkaniny, czyściłem je z brudu i kurzu, a co cenniejsze wywoziłem do Krakowa, gdzie p. Pydykowska Emilia, pod tym względem artystka z ukończonymi studiami fachowymi w Paryżu, albo je restaurowała, albo je tylko umiejętnie

czyściła. Tak powstał spory zbiór wszystkiego co w kościołach się znajduje: kawałków całych i resztek, zwłaszcza tkanin, gobelinów, dywanów, kobierców, brokatów jedwabnych, zdobnych srebrem, złotem, nawet perłami. To wszystko pomieściłem w sali największej w budynku seminarium na I piętrze, zajętej dotychczas na sypialnię dla kleryków. Sprawilem szafy i komody dla przechowania tych przedmiotów. Pomogli mi w tym moi wychowankowie, księża z diecezji ofiarami pieniężnymi na ten cel składanymi. Ks. Bp Łobos dał niektóre dzieła i zeszyty periodyczne wychodzące, a w Currendzie ogłaszał wykazy składek, podawane przeze mnie”, pamiętnik ks. Bąba, cyt. za: Bukowski, *Muzeum Diecezjalne*, s. 103.

[ks. Bąba] „zabytki stare, do nabożeństwa nieużyteczne, ani w tym stanie w jakim się znajdują do ozdoby kościołów wcale się nie przyczyniające, a mające historyczną, archeologiczną, czy to artystyczną wartość, których znaczna ilość poniewiera się po strychach, zakrystiach, skarbcach, chórach, dzwonicach kościelnych i niejako prosi, by je podjąć i od zniszczenia uratować. Czasem są to szmaty, graty niekształtne, resztki na pozór bez wartości, ale te szmaty, graty i resztki z pyłu otrzepane, z błota odczyszczone, mogą być dla znawców cennymi okazami, pełnymi estetycznego smaku i znacznej wartości”, Władysław Szczebak, *Muzeum Diecezjalne w Tarnowie*, Tarnów 2003, s. 383

“[...] posypały się datki jak z rogu obfitości, z gorącymi słowami uznania i zachęty. A nie tylko zaproszeni bo wielu z kapłanów niezaproszonych, dowiedziawszy się o moim zamiarze i składkach, dobrowolnie nadesłali szlachetne datki na przeprowadzenie i urzeczywistnienie dzieła”, Pamiętnik ks. J. Bąby, rkps, s. 2. cyt. za: (Szczebak, 1995/96: 31)

“Wsparty hojną ręką Najprzew. naszego Arcypasterza, przezacnych X. Prałatów i kanoników Katedralnych, kapłanów z Dyecezyi przeważnie moich uczniów (bo do innych nie miałem odwagi zapukać) zebrałem pokaźny fundusz, bo dochodzący do 830 złr. w gotówce, a 450 złr. w darach, z którego to funduszu pod umiejętym kierownictwem dwu kapłanów przyozdobiono tę salę i zaopatriono w dzieła sztuki chrześcijańskie. Nie chże nasza młodzież duchowna korzysta z tych zbiorów na chlube Dyecezyi, na pożydek dusz, na chwałę Zbawiciela - i niech się uczy na przykładzie tej niezwykłej ofiarności, która na jej jedynie korzyść moralna wychodzi, jak ma dobro prywatne poświęcać dla sprawy ogółu [...]”, Archiwum Muzeum Diecezjalnego w Tarnowie,teczka ks. Józef Bąba, rkps, cyt. za Szczebak, 1995/96: 32

“Prócz tych, wyżej wymienionych, są tu jeszcze całe stosy paramentów kościelnych bądź to zakupionych, bądź darowanych na własność muzeum, albo nawet w depozyt tutaj złożonych, a jeśli się zważy, że całe to mnóstwo przedmiotów przeważnie staraniem samego tylko ks. kustosa nagromadzone i uporządkowane zostało, że naczelnie prawie w tym zbiorze miejsce zajmują przedmioty, które przez nieznamość rzeczy w poniewierce zostały, - to każdy przyznać musi, że zasługa tego rodzaju godna wszechstronnego uznania i czynnego poparcia, tym więcej iż muzeum to, jednocząc niejako różnorodne działy sztuki, nauki o przeważnie ręcznego przemysłu artystycznego z czasów minionych, stanowi dla

kształcących się w seminarium duchowne alumnów niejako żywą księgę [...]. Ale muzeum to nie dla samego seminarium duchownego urządzono; kto tylko tego pragnie, może tam wstęp wolny uzyskać, a warto aby przynajmniej uczniowie najwyższych klas gimnazjalnych i seminarium nauczycielskiego, jakoteż uczennice szkoły wydz. żeńskiej i kursu robót muzeum to zwiedziły;" (Piszowa, 1921, nr 23: 1)

UWAGI:

Na stronie Muzeum Diecezjalnego można oglądać zdigitalizowane najważniejsze eksponaty muzealne: <http://muzeum.diecezja.tarnow.pl/eksponaty/>
Można je również zwiedzać wirtualnie:
<http://muzeum.diecezja.tarnow.pl/wirtualne-zwiedzanie/>

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Ewelina Bednarz

Data sporządzenia karty:

28.11.2018 r.

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

19-20.11.2018 r.

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	